

I. PODATKI O ROKOPISU		
(Stran izpolni založnik pred oddajo recenzentu.)		
Naslov učbenika: AL DENTE 3		
Avtor/ Avtorji: M. Birello, S. Bonafaccia, F. Bosc, G. Licastro, A. Vilagrassa		
Založba: CASA DELLE LINGUE		
Učbenik bo namenjen naslednjemu/-im vzgojnoizobraževalnemu/-im programu/-om: ☐ osnovnošolsko izobraževanje ☐ vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ☐ osnovno glasbeno izobraževanje ☒ gimnazijsko izobraževanje x splošno x strokovno ☐ nižje poklicno izobraževanje ☐ srednje poklicno izobraževanje ☒ srednje tehniško oz. strokovno izobraževanje ☐ poklicno-tehniško izobraževanje ☐ drugo:		
Ime programa/programov: <small>(Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)</small>	Predmet: ITALIJANŠČINA KOT DRUGI JEZIK v gimnazijah in srednjih tehniških ter strokovnih šolah na narodnostno mešanem območju slovenske Istre	Letnik: 2. in 3. Število ur: cca. 105 – 150 ur
Ime programa/programov: <small>(Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)</small>	Predmet: ITALIJANŠČINA KOT DRUGI oz. TRETJI TUJI JEZIK v gimnazijah in srednjih tehniških ter strokovnih šolah	Letnik: 3. in 4. Število ur: cca. 105 – 150 ur
II. VRSTA RECENZIJE		
(Založnik označi vrsto ocene.)		
X Ocena skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje ☐ Ocena metodično didaktične ustreznosti ☐ Ocena razvojno psihološke ustreznosti		
Izjavljamo, da je rokopis recenzentu oddan skladno z drugim in tretjim odstavkom 9. člena Pravilnika o potrjevanju učbenikov.		
Datum oddaje rokopisa: 14.8.2019	Podpis odgovorne osebe založnika: Marjeta Juvan, svetovalka za tujejezično literaturo <p style="text-align: center;">Žig</p>	

III. PODATKI O RECENZENTU

Ime in priimek: **mag. Daša Stanič**

Izobrazba: **prof. italijanščine in španščine, mag. psihologije**

Naziv: /

(mentor, svetovalec, svetnik)

Znanstveni naslov: **lektorica za italijanski jezik, predavateljica višje strokovne šole**

(npr. redni profesor, izredni profesor, docent, asistent, predavatelj višje strokovne šole)

IV. BIBLIOGRAFIJA NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

Avtorstvo gradiv:

1. STANIČ, Daša. Analisi degli errori nella produzione scritta degli studenti di italiano come LS a livello universitario. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2017, letn. 9, št. 1, str. 255-285.
2. STANIČ, Daša. Le unità fraseologiche nei libri di testo d'italiano come lingua straniera : analisi di libri di testo graduati secondo i livelli di competenza linguistica del Quadro comune europeo di riferimento per la conoscenza delle lingue (QCER). V: LAH, Meta (ur.). *Skupni evropski jezikovni okvir - navzkrižni pogledi = Cadre européen commun de référence pour les langues - regards croisés*, (Linguistica, ISSN 0024-3922, 54). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete 2014, [Letn.] 54, str. 167-187.
3. STANIČ, Daša. Receptivno in produktivno znanje tujega in drugega jezika : analiza nalog na tekmovanju iz italijanščine 2013. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2013, letn. 5, št. 1/2, str. 239-257.
4. MERTELJ, Darja, STANIČ, Daša. Republiško tekmovanje iz italijanščine kot drugega in kot tujega jezika : percepcija uspešnosti med osnovnošolci in dijaki. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2013, letn. 5, št. 1/2, str. 201-216.

Recenzija gradiv:**V strokovnih publikacijah javno objavljene recenzije:**

1. STANIČ, Daša. Spazio Italia 1, 2 in 3. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2014, letn. 6, št. 1, str. 283-286.
2. STANIČ, Daša. Nuovo Magari B2 in Nuovo Magari C1/C2. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2013, letn. 5, št. 1/2, str. 301-306.
3. STANIČ, Daša. Strokovna terminologija v italijanskem jeziku III - učbenika za višješolski študijski program Gostinstvo in turizem. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2012, letn. 4, št. 1/2, str. 299-303.

Sekundarno avtorstvo:**Druge aktivnosti:**

(npr članstvo v komisijah, mentorstvo ...)

Članica komisije za umestitev nacionalnih izpitov iz Italijanščine v SEJO, RIC (2013 – 2018)

Članica DUIS

V. PISNA OCENA

(Recenzent označi vidik opravljene ocene.)

X Ocena skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje

- Ocena metodično didaktične ustreznosti

- Ocena razvojno psihološke ustreznosti

Pisna utemeljitev ocene besedilnega in nebesedilnega dela prejetega učbenika:

VI. POVZETEK OCENE

Pred pregledom sem bil seznanjen s Pravilnikom o potrjevanju učbenikov in pojasnili za recenzenta (<http://www.zrss.si>): da ne

Pregledal sem predlog učbenika v dokončnem 1:1 formatu (celotni besedilni in nebesedilni del):

da ne

Pregledal sem učbenik:

v celoti del, in to od poglavja _____ do _____ oz.
od strani _____ do _____ strani.

Drugo:

Pregledal sem učbenik pripravljen za **objavo v elektronski obliki**, ki na

- ustrezen neustrezen

način vključuje **interaktivne gradnike** (vodene učne poti, igre, naloge, teste, orodja za analizo odgovorov) za pridobivanje, utrjevanje ter preverjanje znanja

- ustrezen neustrezen

motivira učenca za aktivno komunikacijo z vsebinami in predstavitvami

- ustrezen neustrezen

način vključuje **večmedijske/multimedijske elemente** (statične in gibljive podobe) za hitro in nazorno razlago pojavov, procesov, zakonitosti

- ustrezen neustrezen

način z navodili usmerja učenca pri postopnem razumevanju učnih vsebin, povezovanju že usvojenega znanja ter razvijanju sposobnosti za razvijanje ciljnih dejavnosti.

Pri ponovnem pregledu so bile moje pripombe ustrezno upoštevane:

- da ne x jih nisem imel

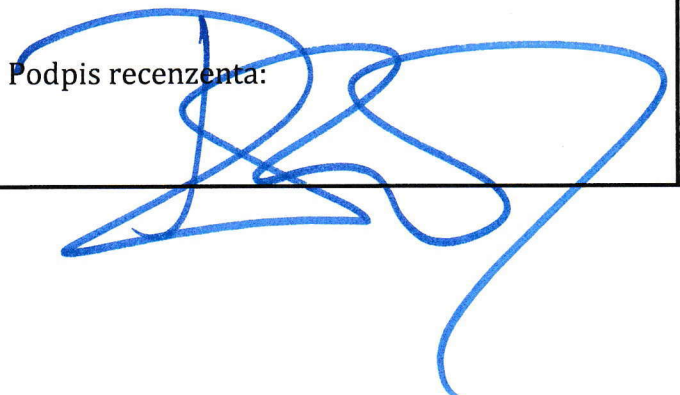
Pregledani učbenik v celoti: x ustreza delno ustreza ne ustreza

VII. DODATNE OPOMBE

Datum:

30.9.2019

Podpis recenzenta:

A large, stylized handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long trailing stroke.

Pisna utemeljitev ocene besedilnega in nebesedilnega dela učbenika *Al dente 3*

Al dente 3, učbenik za italijanščino kot tuji in drugi jezik, je izšel leta 2018 pri založbi *Casa delle Lingue Edizioni* in je namenjen mlajšim odraslim. Obsega raven B1 po *Skupnem evropskem jezikovnem okvirju* in je tretji del učbeniškega kompleta, ki zajema v štirih zvezkih ravni od A1 do B2.

Struktura in vsebina gradiva

Učbenik *Al dente 3* je zasnovan podobno kot prva dva v kompletu. Kazalu sledi 10 učnih enot, delovni zvezek ter razni dodatki, vse v enem zvezku, kar je seveda prednost. Dopolnjujeta ga tudi priložena CD in DVD ter dodatni materiali, dostopni na spletu.

Kazalo je pregledno in prikazuje – za vsako enoto posebej – sporazumevalne funkcije, slovnične strukture, besedišče, kulturno civilizacijske vsebine, pravopis in izgovorjavo. Poleg že omenjenih tipičnih vsebin kazalo učbenika vključuje v dveh posebnih kolonah tudi tipe besedil, ki so prisotni v vsaki posamezni enoti ter končne naloge.

Kazalu sledi 10 učnih enot: uvodna, ki je namenjena spoznavanju Italije in italijanske kulture ter devet tematskih enot. Vse učne enote so zasnovane podobno, in sicer iz več delov, ki se pojavljajo v vsaki enoti in so jasno označeni z barvno črto na zgornjem robu.

Uvodni del vsake enote obsega dve strani. Zajema naslov lekcije, seznam vmesnih in končnih nalog ter vaje za ponovitev in seznanitev z novim besediščem s pomočjo slikovnega gradiva ter besednega oblaka. Sledi krajša vaja za delo v paru.

Trije sklopi po dve strani, v katerih je izbrana tema obravnavana s treh različnih vidikov predstavljajo **osrednji del** učne enote, označen s turkizno barvo. Vsak sklop ima svoj (pod)naslov. V osrednjem delu uporabniki razvijajo italijanščino na različnih področjih jezikovnega znanja: urijo bralno in slušno razumevanje, ustno in pisno izražanje, slovnico in besedišče ter se obenem seznanjajo z italijansko kulturo in drugimi pojavi družbene stvarnosti. Vsak sklop se konča z vmesno nalogo produktivnega tipa, kar omogoča učencu, da to, kar se nauči, takoj uporabi tudi v praksi.

V delu **Grammatica**, ki je označen z oranžno barvo in zajema praviloma dve strani, so na prvi strani razložene in sistematizirane v lekciji obravnavane slovnične strukture, druga stran pa je namenjena vajam. Del **Parole**, ki je z delom *Suoni*, ki ji sledi, označen z modro barvo, je namenjen utrjevanju besedišča. Veliko prostora na tem mestu učbenik posveča kolokacijam in ostalim frazeološkim enotam ter diskurzni označevalcem in njihovi rabi, kar je ena od mnogih prednosti učbenika.

Del **Suoni**, ki je namenjena izgovorjavi, intonaciji in pravopisu, je kratek in sistematičen. **Salotto culturale**, označen z zeleno barvo, je tisti del učne enote, ki je namenjen kulturno civilizacijskim vidikom in je vedno tematsko povezan z učno enoto. Kulturno civilizacijske vsebine pa se tudi v drugih, predvsem osrednjih delih, konstantno prepletajo z učenjem jezika.

Učna enota se zaključi z delom **Compiti finali**, h kateremu vodijo vsi prejšnji deli učne enote. Učenci morajo na tem mestu opraviti dve končni nalogi, eno individualno, drugo skupinsko. V vseh primerih gre za daljše naloge produktivnega tipa, ki zahtevajo od učenca, da uporabi v učni enoti pridobljeno znanje in ga obenem spodbujajo h komunikaciji in sodelovanju z ostalimi.

Učni enoti sledi **Bilancio**, vodena samorefleksija o usvojenih jezikovno komunikacijskih kompetencah. Na vsaki dve ali tri lekcije je tudi del **Video**. Video posnetki tematsko dopolnjujejo vsako učno enoto. Nekateri so narejeni za učbenik, drugi so avtentični. So zanimivi in raznoliki, sledijo jim vaje za urjenje vseh štirih jezikovnih spretnosti.

Učbenik dopolnjujejo znotraj istega zvezka še štirje dodatki: *Viaggio in Italia*, *Esami ufficiali*, delovni zvezek *Esercizi* ter *Grammatica*.

Viaggio in Italia je dodatek, ki obravnava kulturno civilizacijske teme, ki niso neposredno povezane z učnimi enotami in predstavlja dodatne materiale, ki služijo poglobitvi znanj o Italiji in italijanski kulturi. Učitelj jih lahko uporabi kot iztočnice (nekaj jih na koncu vsake teme ponudi že učbenik) za konverzacijo, pisni sestavek ali nalogo v paru/skupini, lahko pa tudi za domačo nalogo, saj jih je veliko. V delu *Esami ufficiali* so primeri uradnih izpitov *CILS*, *PLIDA*, *CELI* in *CERT.IT* za raven B1. Na koncu učbenika lahko tako učenec še dodatno preveri svoje znanje, lahko pa mu primeri služijo tudi kot spodbuda za opravljanje enega izmed omenjenih izpitov. V delovnem zvezku, ki se imenuje kar *Esercizi*, so vaje, po štiri strani za vsako učno enoto, ki so namenjene ponovitvi snovi doma. Čeprav jih ni veliko, jih je dovolj in so zelo raznolike. Prve so namenjene ponovitvi slovnice, zadnja stran pa je namenjena bralnemu in slušnemu razumevanju ter pisnemu sporočanju. V delu *Grammatica* so zbrane slovnične razlage in tabelarični prikazi obravnavanih slovničnih struktur. Čisto na koncu sta še politični in fizični zemljevid Italije.

Učenci lahko na spletu dostopajo še do dodatnih materialov, testov za preverjanje znanja, rešitev ter glosarja.

V učbenik vključene teme so zanimive in primerne za populacijo, ki so ji namenjene. Čeprav so univerzalne, so sodobno in premišljeno zasnovane. Učbenik obravnava vsako temo s treh različnih vidikov, kulturno civilizacijske teme pa se neprestano prepletajo z ostalimi elementi. Vsebine so predstavljene na raznolike načine, tudi z dobrim in avtentičnim slikovnim in avdiovizualnim materialom, kar je še dodatno privlačno za mlajšo publiko.

Nove slovnične strukture in besedišče učenec vedno spoznava v kontekstu, več poudarka da učbenik na besedišče. Kljub temu je tudi slovnica dobro in sistematično obravnavana, in sicer s kombinacijo induktivnega in deduktivnega pristopa. Za celoten komplet je značilno, da so v osrednjem delu nove slovnične strukture v besedilih jasno označene (pobarvane). Učenec ima nalogo, da jih opazuje, primerja in sam odkriva slovnična pravila. Takšen način usvajanja novih struktur je dobrodošel, saj omogoča učencu, da usvaja jezik na naraven in aktiven način. Samo označevanje slovničnih struktur je do neke mere prednost, saj učenčevo pozornost usmeri v tisto, kar mora opazovati. Lahko pa je tudi pomanjkljivost, ker bi lahko učbenik mestoma omogočil učencu, da sam poišče in prepozna nove strukture in je tako še bolj aktiven udeleženec v procesu usvajanja jezika. Kasneje, v delu *Grammatica*, deduktiven pristop zamenja induktivnega. Tu so nove strukture razložene natančno, na ekspliciten način, z rabo metajezika in sistematizirane v tabelah.

Besedišču namenja učbenik več prostora kot slovnici, njegova prednost pa je, da posveča prav posebno pozornost kolokacijam, drugim frazeološkim enotam ter diskurzni označevalcem in njihovi rabi. Za utrjevanje slednjih so vedno na voljo tudi zvočni posnetki. V drugih učbenikih ti elementi večinoma niso obravnavani sistematično ali so celo zanemarjeni.

Tako v učnih enotah kot tudi v delu *Esercizi* so vaje, ki so namenjene razvijanju vseh štirih jezikovnih zmožnosti. Prav poseben poudarek daje učbenik komunikaciji in produkciji. Končni cilj vseh enot so vmesne in končne naloge produktivnega tipa, torej takšne, ki zahtevajo rabo tega, kar se je učenec v učni enoti in njenih delih naučil. Naloge so zelo raznolike, zahtevajo aktivno udeležbo vsakega učenca v razredu in/ali doma in spodbujajo sodelovanje z drugimi, izražanje lastnega mnenja ter razmišljanje o kulturnih razlikah med Italijo in matično državo.

Dolžina in zahtevnost besedil je primerna ravni in populaciji, hkrati pa tudi tipu besedila. Besedila so zelo raznolika, zanimiva, večinoma so prirejena po avtentičnih ali napisana za učbenik, vendar dobro posnemajo avtentična. Avdio in video posnetki dobro tematsko dopolnjujejo učne enote, so primerne dolžine, zanimivi in raznoliki.

Knjiga je premišljeno oblikovana, sklopi in deli so označeni z barvami in dobro vidnimi naslovi in so na tak način jasno ločeni med seboj, kar daje učbeniku izjemno preglednost. Tudi naloge so dobro označene, ni pa direktnih povezav med nalogami v učnih enotah in delovnem zvezku. Slikovno gradivo je dobro, njegova uporaba premišljena, saj ne prevlada, ampak dopolnjuje vsebine in usmerja pozornost učenca k besedilom in nalogam. Tako so slikovni deli podpora razumevanju in pogosto iztočnice za uvod v enoto, razvoj produktivnih zmožnosti ter tudi zelo dobrodošel »pripomoček« pri obravnavanju kulturno civilizacijskih vsebin.

Povzetek in sklep

Al dente 3 je učbenik s številnimi lastnostmi, ki odlikujejo sodoben učbenik za tuji jezik: gre za komunikacijsko zasnovano gradivo z močnimi poudarki na razvijanju štirih zmožnosti. Njegova glavna prednost je velik poudarek na produkciji. Slovnico in besedišče učbenik obravnava učbenik primerno in sistematično, od učenca pa zahteva, da je neprestano aktiven udeleženec pri usvajanju jezika. V temu učbeniku dobijo mesto tudi nekateri vidiki (predvsem frazeološke enote, diskurzni označevalci in produkcija), ki v drugih učbenikih niso prisotni v tolikšni meri ali so celo zanemarjeni. Zaradi vsega omenjenega je učbenik primeren za poučevanje/učenje italijanščine kot tujega in drugega jezika v slovenskih gimnazijah in srednjih šolah in ga predlagam v potrditev.

Ljubljana, 30. 9. 2019

Daša Stanič

